

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Teresa Rak
Sędziowie:	SSA Barbara Górczanowska (spr.) SSA Regina Kurek
Protokolant:	sekr. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2018 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Gminy Miejskiej K.

przeciwko B. P. (1) i D. P.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 21 marca 2017 r. sygn. akt I C 1734/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że w punkcie I po słowach: „zwalnia drugiego z pozwanych” dodaje słowa: „oraz zasądza od pozwanej D. P. na rzecz powoda Gminy Miejskiej K. kwotę 32.307,03 zł (trzydzieści dwa tysiące trzysta siedem złotych 03/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie liczonymi od kwoty:

- 244,73 zł od dnia 02 marca 2011 r. do dnia zapłaty;

- 1.406,86 zł od dnia 02 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty;

- 1.406,86 zł od dnia 03 maja 2011 r. do dnia zapłaty;

- 1.406,86 zł od dnia 02 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty;

- 1.406,86 zł od dnia 02 lipca 2011 r. do dnia zapłaty;

- 1.406,86 zł od dnia 02 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty;

- 1.316,32 zł od dnia 02 września 2011 r. do dnia zapłaty;
- 1.219,75 zł od dnia 02 października 2011 r. do dnia zapłaty;
- 1.219,75 zł od dnia 04 listopada 2011 r. do dnia zapłaty;
- 1.219,75 zł od dnia 02 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty;
- 1.219,75 zł od dnia 03 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty;
- 1.282,96 zł od dnia 02 lutego 2012 r. do dnia zapłaty;
- 1.282,96 zł od dnia 02 marca 2012 r. do dnia zapłaty;
- 1.282,96 zł od dnia 03 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty;
- 1.282,96 zł od dnia 03 maja 2012 r. do dnia zapłaty;
- 1.282,96 zł od dnia 02 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty;
- 1.282,96 zł od dnia 03 lipca 2012 r. do dnia zapłaty;
- 1.282,96 zł od dnia 02 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty;
- 1.282,96 zł od dnia 02 września 2012 r. do dnia zapłaty;
- 1.282,96 zł od dnia 02 października 2012 r. do dnia zapłaty;
- 1.282,96 zł od dnia 03 listopada 2012 r. do dnia zapłaty;
- 1.282,96 zł od dnia 02 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty;
- 1.82,96 zł od dnia 03 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty;
- 1.145,72 zł od dnia 02 lutego 2013 r. do dnia zapłaty;
- 1.145,72 zł od dnia 02 marca 2013 r. do dnia zapłaty;
- 1.145,72 zł od dnia 02 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty”

a punktowii III nadaje treść: „koszty procesu pomiędzy powodem Gminą Miejską K. a pozwaną B. P. (1) wzajemnie znosi, zaś pozwanej D. P. nie obciąża kosztami procesu”;

2. nie obciąża pozwanej D. P. kosztami postępowania apelacyjnego.

SSA Barbara Górczanowska SSA Teresa Rak SSA Regina Kurek

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 marca 2018 r.

Strona powodowa Gmina Miejska K. – Zarząd (...) w K., po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa w toku sporu, domagała się zasądzenia solidarnie od pozwanych B. P. (1) i D. P. kwoty 75.401,08 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty: 923,48 zł od dnia 02 lutego 2016 r. do dnia zapłaty, 955,23 zł od dnia 02 marca 2016 r. do dnia zapłaty, 454,22 zł od dnia 02 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty, 955,23 zł od dnia 03 maja 2016 r. do dnia zapłaty, 184,59 zł od dnia 02 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty, 0,45 zł od dnia 01 września 2016 r. (data wniesienia pisma

rozszerzającego powództwo) do dnia zapłaty, 2.960,89 zł od dnia 20 kwietnia 2016 r. (data wniesienia powództwa) do dnia zapłaty, 244,73 zł od dnia 02 marca 2011 r. do dnia zapłaty, 1.406,86 zł od dnia 02 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty, 1.406,86 zł od dnia 03 maja 2011 r. do dnia zapłaty, 1.406,86 zł od dnia 02 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty, 1.406,86 zł od dnia 02 lipca 2011 r. do dnia zapłaty, 1.406,86 zł od dnia 02 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty, 1.316,32 zł od dnia 02 września 2011 r. do dnia zapłaty, 1.219,75 zł od dnia 02 października 2011 r. do dnia zapłaty, 1.219,75 zł od dnia 04 listopada 2011 r. do dnia zapłaty, 1.219,75 zł od dnia 02 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty, 1.219,75 zł od dnia 03 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty, 1.282,96 zł od dnia 02 lutego 2012 r. do dnia zapłaty, 1.282,96 zł od dnia 02 marca 2012 r. do dnia zapłaty, 1.282,96 zł od dnia 03 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty, 1.282,96 zł od dnia 03 maja 2012 r. do dnia zapłaty, 1.282,96 zł od dnia 02 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty, 1.282,96 zł od dnia 03 lipca 2012 r. do dnia zapłaty, 1.282,96 zł od dnia 02 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty, 1.282,96 zł od dnia 02 września 2012 r. do dnia zapłaty, 1.282,96 zł od dnia 02 października 2012 r. do dnia zapłaty, 1.282,96 zł od dnia 03 listopada 2012 r. do dnia zapłaty, 1.282,96 zł od dnia 02 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty, 1.282,96 zł od dnia 03 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty, 1.145,72 zł od dnia 02 lutego 2013 r. do dnia zapłaty, 1.145,72 zł od dnia 02 marca 2013 r. do dnia zapłaty, 1.145,72 zł od dnia 02 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty, 1.172,92 zł od dnia 03 maja 2013 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 02 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 03 maja 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 03 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 02 lipca 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 02 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 02 września 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 02 października 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 04 listopada 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 02 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 03 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty, 1.134,10 zł od dnia 03 lutego 2015 r. do dnia zapłaty, 1.132,27 zł od dnia 03 marca 2015 r. do dnia zapłaty, 1.015,64 zł od dnia 02 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty, 1.015,64 zł od dnia 03 maja 2015 r. do dnia zapłaty, 1.015,64 zł od dnia 02 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty, 1.015,64 zł od dnia 02 lipca 2015 r. do dnia zapłaty, 1.015,64 zł od dnia 02 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty, 1.015,64 zł od dnia 02 września 2015 r. do dnia zapłaty, 1.015,64 zł od dnia 02 października 2015 r. do dnia zapłaty, 1.015,64 zł od dnia 03 listopada 2015 r. do dnia zapłaty, 1.019,04 zł od dnia 02 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty, 920,24 zł od dnia 03 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, 1.145,72 zł od dnia 02 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty, 1.145,72 zł od dnia 02 lipca 2013 r. do dnia zapłaty, 1.194,67 zł od dnia 02 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty, 1.194,67 zł od dnia 03 września 2013 r. do dnia zapłaty, 1.194,67 zł od dnia 02 października 2013 r. do dnia zapłaty, 1.210,32 zł od dnia 03 listopada 2013 r. do dnia zapłaty, 1.210,32 zł od dnia 03 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty, 1.210,32 zł od dnia 03 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty, 1.211,18 zł od dnia 02 lutego 2014 r. do dnia zapłaty, 1.211,18 zł od dnia 02 marca 2014 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, tytułem odszkodowania za bezumowne korzystanie z lokalu oraz opłat niezależnych od właściciela, należnych na podstawie art. 18 ustawy z dnia 21.06.2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego. Strona powodowa wskazała, iż pozwana D. P. kilkakrotnie uznała dochodzone roszczenie, czym przerwała bieg przedawnienia.

Pozwane B. P. (1) i D. P. wniosły o oddalenie powództwa, nie kwestionując roszczenia ale podnosząc zarzut przedawnienia.

Wyrokiem z dnia 21 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w Krakowie I Wydział Cywilny zasądził od pozwanych B. P. (1) i D. P. na rzecz powoda Gminy Miejskiej K. kwotę 43.094,05 zł z ustawowymi odsetkami do dnia 31 grudnia 2015 r. i dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. od następujących kwot: 923,48 zł od dnia 02 lutego 2016 r. do dnia zapłaty, 955,23 zł od dnia 02 marca 2016 r. do dnia zapłaty, 454,22 zł od dnia 02 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty, 955,23 zł od dnia 03 maja 2016 r. do dnia zapłaty, 184,59 zł od dnia 02 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty, 0,45 zł od dnia 01 września 2016 r. do dnia zapłaty, 2.960,89 zł od dnia 20 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty, 1.172,92 zł od dnia 03 maja 2013 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 02 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 03 maja 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 03 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 02 lipca 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 02 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 02 września 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 02 października 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 04 listopada 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 02 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty, 1.122,75 zł od dnia 03 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty, 1.134,10 zł od dnia 03 lutego 2015 r. do dnia zapłaty, 1.132,27 zł od dnia 03 marca 2015 r. do dnia zapłaty, 1.015,64 zł od dnia 02 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty, 1.015,64 zł od dnia 03 maja 2015 r. do dnia zapłaty,

1.015,64 zł od dnia 02 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty, 1.015,64 zł od dnia 02 lipca 2015 r. do dnia zapłaty, 1.015,64 zł od dnia 02 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty, 1.015,64 zł od dnia 02 września 2015 r. do dnia zapłaty, 1.015,64 zł od dnia 02 października 2015 r. do dnia zapłaty, 1.015,64 zł od dnia 03 listopada 2015 r. do dnia zapłaty, 1.019,04 zł od dnia 02 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty, 920,24 zł od dnia 03 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, 1.145,72 zł od dnia 02 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty, 1.145,72 zł od dnia 02 lipca 2013 r. do dnia zapłaty, 1.194,67 zł od dnia 02 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty, 1.194,67 zł od dnia 03 września 2013 r. do dnia zapłaty, 1.194,67 zł od dnia 02 października 2013 r. do dnia zapłaty, 1.210,32 zł od dnia 03 listopada 2013 r. do dnia zapłaty, 1.210,32 zł od dnia 03 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty, 1.210,32 zł od dnia 03 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty, 1.211,18 zł od dnia 02 lutego 2014 r. do dnia zapłaty, 1.211,18 zł od dnia 02 marca 2014 r. do dnia zapłaty - z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia w całości lub części przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego z pozwanych; w pozostałej części powództwo oddalił; koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie zniósł.

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące okoliczności faktyczne:

Lokal mieszkalny położony przy ul. (...) w K. jest własnością Gminy Miejskiej K. i pozostaje w jej zarządzie. Lokal ten ma powierzchnię 68,04 m⁽²⁾ i składa się z trzech pokoi, kuchni, przedpokoju, łazienki, wc. Do lokalu tego przynależy dodatkowo piwnica o pow. 2,61 m². W lokalu tym zamieszkiwali bez tytułu prawnego następujące osoby: w okresie do grudnia 2012 r. - pozwane B. P. (1) i D. P. a także T. P., M. P. (1), M. P. (2), P. P. i B. P. (2) (łącznie 7 osób), w okresie od stycznia 2013 r. do lutego 2014 r. - pozwane B. P. (1) i D. P. oraz M. P. (1), B. P. (2), M. L. (łącznie 5 osób), w okresie marzec 2014 r. do stycznia 2016 r. - pozwane B. P. (1) i D. P. oraz M. P. (1), M. L., (łącznie 4 osoby), do maja 2016 r. - pozwane B. P. (1) i D. P. oraz M. P. (1), M. L. i T. P.. Wyrokiem z dnia 9 czerwca 1997 r. Sąd Rejonowy dla K. (...) w K. I Wydział Cywilny nakazał eksmisję m.in. pozwanej B. P. (1) z przedmiotowego lokalu (sprawa I C 525/97/P) a w wyroku z dnia z dnia 21.06.2011 r. także D. P., B. P. (2), T., P., M. L. i M. P. (1). Przy czym w pkt II tego ostatniego wyroku Sąd orzekł o uprawnieniu pozwanych D. P., M. L. i M. P. (1) do lokalu socjalnego, wstrzymując jednocześnie wykonanie wyroku eksmisyjnego do czasu złożenia pozwanym przez gminę oferty umowy najmu lokalu socjalnego (sprawa I C 427/10/P). Ostatecznie przedmiotowy lokal został opróżniony w dniu 6 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że w okresie od 2010 r. do 2016 r. Gmina Miejska K. naliczała pozwanym opłaty za bezumowne korzystanie z lokalu w tym: za sierpień 2010 r. - odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 722,58 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 163,30 zł, zaliczka na zimna wodę i odprowadzenie ścieków 405,75 zł, abonenta za wodomierz główny 0,04 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 46,20 zł; za wrzesień-listopad 2010 r.- odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 722,58 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 190,51 zł, zaliczka na zimna wodę i odprowadzenie ścieków 405,75 zł, abonenta za wodomierz główny 0,04 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 46,20 zł; za grudzień 2010 r. - odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 722,58 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 190,51 zł, zaliczka na zimna wodę i odprowadzenie ścieków 405,75 zł, abonenta za wodomierz główny 0,04 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 41,65 zł; za styczeń - 16 sierpień 2011 r.- odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 722,58 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 191,87 zł, zaliczka na zimna wodę i odprowadzenie ścieków 450,30 zł, abonenta za wodomierz główny 0,04 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 42,07 zł; za 17 sierpień - grudzień 2011 r.- odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 535,47 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 191,87 zł, zaliczka na zimna wodę i odprowadzenie ścieków 450,30 zł, abonenta za wodomierz główny 0,04 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 42,07 zł; za styczeń-grudzień 2012 r. - odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 535,47 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 191,87 zł, zaliczka na zimna wodę i odprowadzenie ścieków 513,51 zł, abonenta za wodomierz główny 0,04 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 42,07 zł; za styczeń-marzec 2013 r.- odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 535,47 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 191,87 zł, zaliczka na zimna wodę i odprowadzenie ścieków 388,29 zł, abonenta za wodomierz główny 0,04 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 30,05 zł; za kwiecień-czerwiec 2013 r.- odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 535,47 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 204,12 zł, zaliczka na zimna wodę i odprowadzenie ścieków 388,29 zł, abonenta za wodomierz główny 0,04 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 45,00 zł; za lipiec-wrzesień 2013 r.- odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 535,47 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 191,87 zł, zaliczka na zimna

wodę i odprowadzenie ścieków 388,29 zł, abonenta za wodomierz główny 0,04 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 30,05 zł; za październik-grudzień 2013 r.- odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 535,47 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 207,52 zł, zaliczka na zimna wodę i odprowadzenie ścieków 388,29 zł, abonenta za wodomierz główny 0,04 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 79,00 zł; za styczeń-luty 2014 r.-odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 535,47 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 207,52 zł, zaliczka na zimna wodę i odprowadzenie ścieków 410,65 zł, abonenta za wodomierz główny 0,04 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 57,50 zł; za marzec-grudzień 2014 r.- odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 535,47 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 207,52 zł, zaliczka na zimną wodę i odprowadzenie ścieków 328,52 zł, abonenta za wodomierz główny 0,04 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 51,20 zł; za styczeń-luty 2015 r.-odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 535,47 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 207,52 zł, zaliczka na zimna wodę i odprowadzenie ścieków 339,87 zł, abonenta za wodomierz główny 0,04 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 51,20 zł; za marzec-październik 2015 r.- odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 535,47 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 207,52 zł, zaliczka na zimna wodę i odprowadzenie ścieków 217,36 zł, abonenta za wodomierz główny 0,09 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 55,20 zł; za listopad 2015 r.- odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 535,47 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 210,92 zł, zaliczka na zimną wodę i odprowadzenie ścieków 217,36 zł, abonenta za wodomierz główny 0,09 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 55,20 zł; za grudzień 2015 r.- odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 535,47 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 210,92 zł, zaliczka na zimną wodę i odprowadzenie ścieków 118,56 zł, abonenta za wodomierz główny 0,09 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 55,20 zł; za styczeń 2016 r. -odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 535,47 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 210,92 zł, zaliczka na zimną wodę i odprowadzenie ścieków 121,80 zł, abonenta za wodomierz główny 0,09 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 55,20 zł, - luty-06 maj 2016 r.- odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego 535,47 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie 210,92 zł, zaliczka na zimną wodę i odprowadzenie ścieków 152,25 zł, abonenta za wodomierz główny 0,09 zł, zaliczka na wywóz nieczystości stałych 56,50 zł. Pozwane nie regulowały w/w należności. Jedynie dokonywane niewielkie przez nie lub ich imieniem wpłaty w dniach 20.01.2012 r. (260 zł), 21.02.2012 r. (260 zł), 21.03.2012 r., 500 zł, i 20.04.2012 r. (260 zł), jako nieopisane, powódka zaliczyła na poczet najdawniejszych należności a to za okres sierpień – wrzesień 2010 r. Wpłaty zaś dokonane w dniu 9.03.2016 r. (2 x 150 zł), 12.04.2016 r. (200 zł), i 13.05.2016 r. (1,01 zł) zostały zaliczone na poczet należności za marzec 2016 r. a powódka dokonała kapitalizacji odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie za marzec 2016 r. w wysokości 0,45 zł. Z kolei korekty ujemne z tytułu rozliczenia opłat niezależnych od właściciela powódka zaliczyła na poczet najdawniejszych należności, a to: z 17.05.2011 r. w wysokości 766,01 zł na poczet należności za 2010 r., z 14.09.2012 r. w wysokości 2617,65 zł na poczet należności za 2011 r., z 8.10.2013 r., w wysokości 2431,73 zł na poczet należności za 2012 r., z 25.07.2014 r. w wysokości 1222,81 zł na poczet należności za 2013 r, i z 22.07.2015 r. – (...),43 na poczet należności za luty 2014 r. W okresie od sierpnia 2010 r. do lutego 2016 r. zaległości za bezumowne korzystanie z lokalu mieszkalnego przy ul. (...) wyniosły kwotę 70.845,70 zł oraz 2.960,89 zł tytułem odsetek. Za okres od marca do maja 2016 r. – 1.594,04 zł i odsetki – 0,45 zł.

Sąd pierwszej instancji podał, że pozwana D. P. kilkakrotnie zwracała się pisemnie do Urzędu Miasta K. i Zarządu (...) w K. z prośbą o umorzenie długu związanego z zajmowanym przez nią i jej rodzinę lokalu przy ul. (...). Jako powód anulowania długu wskazywała na bardzo trudną sytuację finansową i rodzinną. Jednocześnie w pismach tych pozwana zwracała się o przydzielenie jej i rodzinie lokalu socjalnego. Pisma pozwanej zawierające prośbę o umorzenie zadłużenia kierowane były do Urzędu Miasta K. i (...) w następujących dniach: 25.02.2014 r., 28.02.2014 r., 12.09.2014 r., 22.09.2015 r., 24.09.2015 r., 25.09.2015 r., oraz 31.05.2016 r.

Powyższy stan faktyczny doprowadził Sąd Okręgowy do uznania powództwa za uzasadnione ale tylko w części.

Sąd Okręgowy wskazał, że do sytuacji pozwanych B. P. (1) i D. P. odnosi się wprost przepis art. 18 ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U.2005.31.266.j.t.), według którego osoby zajmujące lokal bez tytułu prawnego są obowiązane do dnia opróżnienia lokalu co miesiąc uiszczać odszkodowanie odpowiadające wysokości czynszu, jaki właściciel mógłby otrzymać z tytułu najmu lokalu. Jeżeli odszkodowanie nie pokrywa poniesionych strat, właściciel może żądać

odszkodowania uzupełniającego. Osoby uprawnione do lokalu zamiennego albo socjalnego, jeżeli sąd orzekł o wstrzymaniu wykonania opróżnienia lokalu do czasu dostarczenia im takiego lokalu, odpłacają odszkodowanie w wysokości czynszu albo innych opłat za używanie lokalu, jakie byłyby obowiązane odpłacać, gdyby stosunek prawny nie wygasł. Powodowa Gmina żądała odszkodowania odpowiadającego wysokości czynszu należnego za przedmiotowy lokal. Sąd podniósł, że obowiązek uiszczania co miesiąc odszkodowania dotyczy osób faktycznie zajmujących lokal bez tytułu prawnego. W obecnym stanie faktycznym nie jest sporne, że lokal przy ul. (...) w K. co najmniej od sierpnia 2010 r. do dnia 6 maja 2016 r. zajmowały m.in. obydwójce pozwane. W tym okresie nie uiszczały one powódce (poza niewielkimi kwotami) należnego czynszu za zajmowany bezprawnie lokal w wysokości ustalonej przez Gminę. Zgodnie z wyliczeniami powódki za sporny okres należność ta winna wynieść łącznie tj. wraz z odsetkami kwotę 75.401,08 zł. Pozwane wyliczeń dokonanych przez Gminę nie negowały, Sąd nie znalazł więc podstaw do kwestionowania ich prawdziwości. Nie mniej jednak zasadny w ocenie Sądu Okręgowego okazał się podniesiony przez pozwane zarzut przedawnienia roszczenia.

Sąd Okręgowy powołał się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, według którego odszkodowanie przewidziane w ustawie o ochronie praw lokatorów ma charakter świadczenia okresowego i do jego dochodzenia zastosowanie ma trzyletni termin przedawnienia, przewidziany dla świadczeń tego typu w art. 118 k.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 9 listopada 2012 - IV CSK 303/12, Wyrok Sądu Najwyższego z 18 maja 2012 - IV CSK 490/11). Na względzie należy mieć fakt, że powyższe dotyczy sytuacji, gdy zajmującym bezprawnie lokal mieszkaniowy jest były lokator (w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 u.o.p.l. lokator to najemca lokalu lub osoba używająca lokal na podstawie innego tytułu prawnego niż prawo własności). Jak wskazał bowiem Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 maja 2012 r. (sygn. akt IV CSK 490/11), art. 18 ust. 1 i 2 u.o.p.l. reguluje szczególną odpowiedzialność odszkodowawczą byłego lokatora zajmującego lokal bez tytułu prawnego. Odpowiedzialność tę kwalifikuje się jako odpowiedzialność *ex contractu* opartą na zasadach art. 471 k.c. za naruszenie obowiązku zwrotu lokalu po wygaśnięciu tytułu prawnego do korzystania z niego, zmodyfikowaną postanowieniami dotyczącymi wysokości (odpowiadającej wysokości czynszu) sposobu spełniania (co miesiąc) świadczenia odszkodowawczego. Na gruncie dzisiejszych regulacji zawartych w u.o.p.l. termin przedawnienia roszczeń wynikających z zajmowania lokalu bez tytułu prawnego wynosi trzy lata. Sąd Okręgowy zaznaczył, iż w przypadkach, gdy odszkodowanie odpowiadające wysokości czynszu, jaki właściciel mógłby otrzymać z tytułu najmu lokalu, nie pokrywa poniesionych strat, może on żądać odszkodowania uzupełniającego, zgodnie z art. 18 ust. 2 u.o.p.l., którego dochodzenie i przedawnienie odbywać się będzie na zasadach ogólnych (wyrok Sądu Najwyższego z 9 listopada 2012 IV CSK 303/12).

Sąd pierwszej instancji za nieskuteczny uznał argument powódki co do uznania długu przez jedną z pozwanych, co w efekcie miało prowadzić do przerwania biegu przedawnienia. Jak wskazała powódka uznanie to zawarte zostało w licznych pismach kierowanych przez pozwaną D. P. do Urzędu Miasta K. lub Zarządu (...) w latach 2014 – 2016. Według Sądu treść wskazanych pism nie może jednak przesądzać o potraktowaniu ich jako uznanie długu w formie niewłaściwej (zdaniem sądu tylko ewentualnie ta forma uznania długu przez pozwaną może być rozpatrywana w niniejszej sprawie, skoro strony w tej kwestii nie łączyła żadna umowa). Jednakże przy uznaniu niewłaściwym chodzi o wyraz świadomości samego zobowiązanego. Stanowisko takie coraz częściej znajduje dosłowny wyraz w orzecznictwie. Sąd Najwyższy podkreśla, że dla skuteczności uznania niewłaściwego nie jest wymagane istnienie po stronie zobowiązanego zamiaru wywołania skutku prawnego w postaci przerwania biegu przedawnienia. Istotne jest, zdaniem SN, by zachowanie zobowiązanego mogło uzasadniać przekonanie osoby uprawnionej, iż zobowiązany jest świadom swojego obowiązku. Ogólnie rzecz biorąc chodzi o każde zachowanie dłużnika, z którego wynika jego świadomość bycia dłużnikiem (por. M. Pyziak-Szaficka, Komentarz do art. 123 k.c., LEX, wyrok SN z dnia 25 marca 2010 r., I CSK 457/09, LEX nr 653955, wyrok SN z dnia 16 lutego 2012 r., III CSK 208/11, LEX nr 1162688). Z kolei, jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 maja 2013 r. (II CSK 602/12, LEX nr 1353159) do uznania roszczenia ze skutkiem w postaci przerwania biegu przedawnienia może dojść przez każde zachowanie się zobowiązanego, które - nawet jeżeli nie wyraża zamiaru wywołania tego skutku - dowodzi świadomości zobowiązanego istnienia roszczenia i uzasadnia przekonanie uprawnionego, że zobowiązany uczyni zadość roszczeniu. Przejawem uznania niewłaściwego może być zatem w szczególności zapłata części długu. Należy je bowiem potraktować jako jednoznaczne zachowanie dłużnika wobec wierzyciela, z którego wynika, że dłużnik uważa roszczenie za istniejące (por. wyrok SN z dnia 7 marca

2003 r., I CKN 11/01, LEX nr 83834, wyrok SA w Gdańsku z dnia 8 stycznia 2013 r., V ACa 913/12, LEX nr 1314724). Zdaniem Sądu pierwszej instancji, skoro pozwana w w/w pismach kierowała wniosek o umorzenie długu, wskazując na brak możliwości jego uregulowania to stwierdzić należy iż owszem miała świadomość jego istnienia ale jednocześnie wskazywała na brak woli w jego realizacji, co po stronie powódki winno rodzić przeświadczenie o bezzwłocznym podjęciu działań mających na dochodzenia roszczenia przed sądem. Powódka złożyła pozew przeciwko pozwanym w dniu 20 kwietnia 2016 r., co oznacza, iż jej roszczenie o zapłatę odszkodowania za okres przed 20 kwietnia 2013 r. uległo przedawnieniu. Łącznie więc oddaleniu podlegała kwota roszczenia w wysokości 32.307,03 zł. Do zasądzenia pozostała zatem kwota 43.094,05 zł. Obowiązek zapłaty odsetek ustawowych wynika z treści art. 481 § 1 i 2 oraz 482 § 1 k.c. Z tych względów, na podstawie powołanych przepisów, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku, rozstrzygając o kosztach procesu na zasadzie art. 100 zdanie pierwsze k.p.c.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniosła strona powodowa Gmina Miejska K., zaskarżając wskazany wyrok w części, to jest w zakresie punktu II i pkt III - w stosunku do pozwanej D. P. - zarzucając:

1) naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez błędne jego zastosowanie, naruszenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na niezgodnym z zasadami doświadczenia życiowego przyjęciu, że pisemne wnioski pozwanej D. P. z prośbą o umorzenie długu związanego z zajmowanym przez nią i jej rodzinę lokalu przy ul. (...) kierowane do Urzędu Miasta K. i Zarządu (...) w K. nie stanowiły uznania roszczenia, co w konsekwencji prowadziło do częściowego oddalenia powództwa;

2) naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez błędne jego zastosowanie, poprzez pominięcie, iż pozwane dokonywały kilkakrotnie niewielkich wpłaty w dniach 20.01.2012 r., 21.02.2012 r., 21.03.2012 r. i 20.04.2012 r. co skutkowało przerwaniem biegu przedawnienia roszczenia;

3) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 123 § 1 pkt 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że pozwana D. P. nie uznała roszczenia powoda, przerywając tym samym bieg przedawnienia;

4) naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. art. 100 k.p.c., poprzez wzajemne zniesienie kosztów procesu pomiędzy stronami, w sytuacji gdy zasada wzajemnego zniesienia kosztów postępowania może być stosowana jedynie w wypadku gdy obie strony sporu reprezentowane są przez profesjonalnych pełnomocników - a taka sytuacja w niniejszym stanie faktycznym nie miała miejsca.

Wskazując na powyższe strona powodowa wносиła o zmianę zaskarżonej części wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej D. P. na rzecz Powoda Gminy Miejskiej K. - Zarząd (...) kwoty 32.307,03 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie liczonymi od kwoty: 244,73 zł od dnia 02 marca 2011 r. do dnia zapłaty; 1.406,86 zł od dnia 02 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty; 1.406,86 zł od dnia 03 maja 2011 r. do dnia zapłaty; 1.406,86 zł od dnia 02 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty; 1.406,86 zł od dnia 02 lipca 2011 r. do dnia zapłaty; 1.406,86 zł od dnia 02 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty; 1.316,32 zł od dnia 02 września 2011 r. do dnia zapłaty; 1.219,75 zł od dnia 02 października 2011 r. do dnia zapłaty; 1.219,75 zł od dnia 04 listopada 2011 r. do dnia zapłaty; 1.219,75 zł od dnia 02 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty; 1.219,75 zł od dnia 03 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty; 1.282,96 zł od dnia 02 lutego 2012 r. do dnia zapłaty; 1.282,96 zł od dnia 02 marca 2012 r. do dnia zapłaty; 1.282,96 zł od dnia 03 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty; 1.282,96 zł od dnia 03 maja 2012 r. do dnia zapłaty; 1.282,96 zł od dnia 02 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty; 1.282,96 zł od dnia 03 lipca 2012 r. do dnia zapłaty; 1.282,96 zł od dnia 02 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty; 1.282,96 zł od dnia 02 września 2012 r. do dnia zapłaty; 1.282,96 zł od dnia 02 października 2012 r. do dnia zapłaty; 1.282,96 zł od dnia 03 listopada 2012 r. do dnia zapłaty; 1.282,96 zł od dnia 02 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty; 1.82,96 zł od dnia 03 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty; 1.145,72 zł od dnia 02 lutego 2013 r. do dnia zapłaty; 1.145,72 zł od dnia 02 marca 2013 r. do dnia zapłaty; 1.145,72 zł od dnia 02 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej D. P. na rzecz Powoda kosztów postępowania I-szo instancyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, zasądzenie od pozwanej D. P. na rzecz Powoda kosztów postępowania II-go instancyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego,

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powodowej Gminy jest uzasadniona.

Jakkolwiek Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny akceptuje, to jednak trafnie w apelacji zarzucono, że podejmując rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy pominął część okoliczności wynikających z materiału dowodowego załączonego do akt sprawy. Rację ma bowiem apelująca Gmina, że pozwana D. P. dokonywała niewielkich wpłat z tytułu zajmowanego mieszkania w dniach 20 stycznia 2012 r., 21 lutego 2012 r., 21 marca 2012 r. i 20 kwietnia 2012 r., które to okoliczności nie były przez pozwaną kwestionowane. Sąd odwołał się bowiem jedynie do faktu kierowania przez pozwaną D. P. do powodowej Gminy pism, zawierających jej wnioski o umorzenie długu z uwagi na brak możliwości jego uregulowania. Pism tych Sąd nie uznał jednak za uznanie długu wskazując, że chociaż pozwana miała świadomość jego istnienia to jednocześnie wskazywała na brak woli w jego realizacji. Zdaniem Sądu Apelacyjnego jest to interpretacja o tyle błędna, że pozwana nie kwestionowała długu – jego zasadności i wysokości – i nie twierdziła że długu nie zapłaci, ale jedynie powoływała się na swoją trudną sytuację finansową i związany z tym brak możliwości zapłaty. Treść oświadczeń pozwanej nie mogła zatem dawać stronie powodowej podstaw do nabrania przeświadczenia, że pozwana odmawia zapłaty, co mogłoby ją skłonić do podjęcia kroków na drodze sądowej w celu uzyskania zapłaty. Zasadnie zatem powódka zakwestionowała zaskarżony wyrok w zakresie dotyczącym oceny wymienionych pism oraz faktów dokonywania częściowych wpłat w, aspekcie kwalifikacji, jako uznania dochodzonego przez nią roszczenia ze skutkiem w postaci przerwania biegu przedawnienia tego roszczenia (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.).

Według art. 123 § 1 pkt 2 k.c., bieg przedawnienia przerywa się przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje. Przyjmuje się, że celem uregulowania wyrażonego w tym przepisie jest ochrona zaufania osoby, której roszczenie przysługuje, wywołanego zachowaniem się zobowiązanego. Wskazanemu celowi tej regulacji odpowiada zaliczanie zarówno przez piśmiennictwo, jak orzecznictwo, do zdarzeń stanowiących uznanie także takich zachowań się zobowiązanego, które nie zmierzają do wywołania skutku prawnego w postaci przerwania biegu przedawnienia - nie są więc czynnościami prawnymi - ale wskazują na świadomość zobowiązanego istnienia roszczenia i mogą przez to uzasadniać przekonanie uprawnionego, że zobowiązany uczyni zadość jego roszczeniu. Tego rodzaju uznanie kwalifikuje się jako oświadczenie wiedzy stanowiące uznanie niewłaściwe.

Jak trafnie podkreślił Sąd Okręgowy, do uznania roszczenia ze skutkiem w postaci przerwania biegu przedawnienia może dojść przez każde zachowanie się zobowiązanego, które - choćby nie wyrażało zamiaru wywołania tego skutku - dowodzi świadomości zobowiązanego istnienia roszczenia i tym samym uzasadnia przekonanie uprawnionego, że zobowiązany uczyni zadość roszczeniu (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 19 września 2002 r., II CKN 1312/00, OSNC 2003, nr 12, poz. 168; 15 listopada 2007 r., II CSK 347/07; 25 marca 2010 r., I CSK 457/09; 16 lutego 2012 r., III CSK 208/11). Zapłata części długu, zapłata odsetek, udzielenie zabezpieczenia przez dłużnika – co do zasady – są traktowane jako okoliczności przerywające. Poza tym wskazuje się na wszelkie „prośby” skierowane do wierzyciela, czy to o rozłożenie na raty, czy to o odroczenie terminu płatności, czy to o zwolnienie z odsetek lub długu (por. J. Ignatowicz (w:) System Prawa Cywilnego, t. 1, s. 836). Takie ujęcie zaaprobował także Sąd Najwyższy w powołanym wyżej wyroku z dnia 19 września 2002 r., II CKN 1312/00. Zatem stanowisko Sądu Okręgowego, że w niniejszej sprawie, w stosunku do D. P. doszło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia powódki, było nieuprawnione.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok zasądzając od pozwanej D. P. na rzecz powodowej Gminy pozostałą objętą żądaniem pozwu kwotę 32.307,03 zł z ustawowymi odsetkami od kwot i za okres wskazany w żądaniu, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania za obie instancje w stosunku do pozwanej D. P. orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd Apelacyjny uznał bowiem, że zachodzą w niniejszej sprawie przesłanki do odstąpienia od obciążania pozwanej tymi kosztami. W orzecznictwie sądowym i doktrynie ugruntowane jest stanowisko, że do kręgu „wypadków szczególnie uzasadnionych”, w których Sąd może odstąpić od obciążania strony kosztami, należą zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Jako przykłady okoliczności związanych z samym przebiegiem procesu wskazuje się sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie roszczenia, prekluzję. Natomiast przyczyny leżące na zewnątrz są determinowane przez sytuację majątkową i życiową strony. Podkreśla się przy tym,

że zastosowanie art. 102 k.p.c. powinno być oceniane przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy. Ocena stanów faktycznych pod kątem dopuszczalności zastosowania zasady słuszności odnośnie do obowiązku zwrotu kosztów procesu pozostawiona została sądowi, który powinien kierować się w tym zakresie własnym poczuciem sprawiedliwości z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 27 kwietnia 2012 r., sygn. akt V CZ2/12, LEX nr 1214621; z dnia 1 grudnia 2011 r., sygn. akt I CZ 26/11). Trzeba zaznaczyć, że ocena sądu, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrecyjny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem sądu oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w niniejszej sprawie zachodzi taki szczególnie uzasadniony przypadek. W pierwszej kolejności wskazać należy, że pozwana znajduje się w trudnej sytuacji materialnej a nieregulowanie przez nią długu jest tą sytuację spowodowane. Nie można pominąć, że to nie ona zainicjowała proces ale była współpozwaną w sprawie, a do zapłaty długu zobowiązane są także inne osoby. Ponadto należało mieć na uwadze, że apelacja wniesiona została przez przeciwnika procesowego pozwanej a jej podstawą było nieuwzględnienie przerwy biegu terminu przedawnienia roszczenia. Zdaniem Sądu Apelacyjnego trudna sytuacja materialna pozwanej w powiązaniu z subiektywnym poczuciem krzywdy, uzasadniały nieobciążanie jej kosztami postępowania przed Sądem Okręgowym i postępowania apelacyjnego na mocy powołanego przepisu, z uwagi na względy słuszności.

SSA Regina Kurek	SSA Teresa Rak	SSA Barbara Górczanowska
------------------	----------------	--------------------------